

ZÁPIS

z obhajoby disertační práce pana Mgr. et PaedDr. Petra Raka konané dne 13. června 2012.

Téma práce: Kadaňské městské knihy a správa města v letech 1465–1620

Přítomní: dle prezenční listiny

Předsedkyně komise prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc. zahájila obhajobu a představila přítomným kandidáta.

Školitelka doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc. seznámila komisi s průběhem studia kandidáta.

Kandidát seznámil přítomné se svou disertační prací. Práce se zabývá dvěma vzájemně souvisejícími tématy. Nejprve představil první okruh, jímž byl paleograficko-diplomatický rozbor čtyřiceti tří městských knih, které byly vedeny v kanceláři královského města Kadaně. Tento soubor knih autor rozdělil do skupin dle jejich obsahu a věnoval se jejich vnějšímu i vnitřnímu popisu (popis vazeb, určení proveniencí papíru, jazyk zápisů, rozboru písarských rukou). V druhé části své práce se autor zaměřil na personální složení městských rad, obecních starších, vedených rychtářem, a přísežných (po reorganizaci městské správy tzv. menších rad). Svou pozornost zaměřil také na sledování náboženské otázky v souvislosti s konfesní orientací jednotlivých radních a jejich podílu při výkonu městské správy. Soupisy členů městských rad doplnil o mikrobiogramy úředních kariér. Na základě svého výzkumu autor prokázal také vzájemnou personální provázanost městské rady s ostatními nižšími orgány městské správy.

Poté oponentky – doc. PhDr. Ludmila Sulitková, CSc., a doc. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D. přednesli závěry svých posudků. Doc. Sulitková ocenila detailní paleograficko-diplomatický rozbor městských knih a poukázala na jejich využití pro komparaci s dalšími královskými městy. Autorovi oponentka však vytkla nezohlednění některých prací, které se zabývají otázkou městských knih, uvedla nevhodnost zařazení některých knih do navržených skupin a poukázala na nedostatečné zdůvodnění tohoto věcného rozčlenění (např. zařazení knihy opisů písemností kadaňských katolíků a evangelíků 1524–1593). Další výhrady vnesla k vlastnímu katalogizačnímu popisu jednotlivých knih, který oponentka považuje za nedostatečný a přimlouvá se za prohloubení jejich obsahové charakteristiky, zejména u rychtářských manuálů. Doc. Sulitková kladně zhodnotila zpracování druhé části práce, zvláště soupisy městských rad rekonstruované také na základě jiných pramenů a oceňuje jistou vynalézavost a smysl pro komparatistiku. Za největší přínos práce pak považuje pokus

o rekonstrukci správních poměrů v městských vsích.

Následně doc. Michaela Hrubá konstatovala, že diplomaticko-paleografický rozbor daného souboru městských knih považuje za zcela funkční a dostatečný. Značně ocenila znalost archivní materie a rekonstrukci chodu městské správy. Zdůraznila také, že se jedná o jedinečný počín v regionu severozápadních Čech, poněvadž většina písemností kancelářů měst tohoto regionu je dochována jen torzovitě, na čemž se také projevila příhraniční lokalizace měst. Doc. Hrubá se rovněž zmínila o přínosu rekonstrukce správy vesnických statků a konstatovala, že lze práci považovat za metodologické východisko pro další výzkumy.

Kandidát Petr Rak se vyjádřil k posudkům, uznal oprávněnost námitek v neuvádění některých studií a edic i méně zevrubný obsahový popis městských knih. Dále podotkl, že vyčlenění výše zmíněné knihy opisů písemností kadaňských katolíků a evangelíků ze souboru

městských knih nebylo vzhledem ke koncepci práce možné a naopak zařazení kopiáře městských písemností z roku 1410 by již neodpovídalo časovému rámci výzkumu. K výtce ohledně nevhodnosti roztržení jednotlivých knih do skupin uvedl, že by podrobnější rozdělení vedlo k nadměrnému roztržení na jednotlivosti. Na to doc. Sulitková uznala zdůvodnění stanoviska autora. Doc. Hrubá pak nastínila otázku dalších interpretačních možností výzkumu, na což kandidát odpověděl, že dosud nemá jasno, jakým směrem se bude jeho práce ubírat. Také připomenula, že Kadaň nabízí zajímavý pohled na náboženskou skladbu obyvatel a má potenciál pro sledování konfesní proměny elit.

Diskuze:

V rámci diskuze vystoupila prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc., která se kandidáta zeptala, v jakém fyzickém stavu jsou kadaňské městské knihy dochovány a zda jsou výhledy na jejich digitalizaci. Na to kandidát odpověděl, že fyzický stav městských knih je přiměřený a o jejich digitalizaci se v současné době neuvažuje. Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc. se dotázala, co vše obsahuje kniha opisů písemností katolíků a evangelíků a zda lze jednoznačně určit u jednotlivých pisatelů konfesní příslušnost. Kandidát odpověděl, že kniha opisů vznikla najednou a obsahuje různé misivy, supliky, stížnosti a žádosti a pro určení jednotlivých pisatelů je zapotřebí hlubšího rozboru. Dle kandidáta lze konfesní příslušnost určit na základě zmínek v testamentech, v seznamu členů kadaňského mariánského bratrstva a podle zápisů v matrikách. Doc. PhDr. Jan Županič, Ph.D. se dotázal, zda je možné vysledovat teritoriální mobilitu, jak se osoby do Kadaně dostaly, na což mu bylo odpovězeno, že nikoliv.

Po uzavření diskuze přistoupili přítomní členové komise k tajnému hlasování.

Výsledky hlasování:

Komise navrhla udělit Mgr. et PaedDr. Petru Rakovi titul doktor (Ph.D.).

Zapsala: PhDr. Markéta Růčková

Podpis předsedkyně komise